

Spis treści

Przedmowa	9
Rozdział I. Demokracja, czyli co?	13
1.1. Wprowadzenie	13
Rozdział II. Demokracja wsparta podpisami – o obywatelskiej inicjatywie uchwałodawczej	19
2.1. Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza – terminologia i klasyfikacja	20
2.2. Początki obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej w Gdańsku, Gdyni i Sopocie	23
2.2.1. Rozwój inicjatywy i jej krytycy	26
2.2.2. Przykłady inicjatyw w Gdańsku, Gdyni i Sopocie	31
2.3. Możliwości zmian w procedurze	38
2.4. Perspektywy obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej na przyszłość	43
Rozdział III. Loteria, rozmowa i konsensus – panele obywatelskie w działaniu	51
3.1. Przyczyny organizacji panelu obywatelskiego w Gdańsku – analiza kontekstu	52
3.2. Od projektu do wykonania – panel obywatelski w działaniu	59
3.3. Panel obywatelski jako przedstawiciel rodziny <i>mini-publics</i>	66
3.3.1. Jak badać instytucje demokracji deliberacyjnej?	72
3.3.2. Założenia dobrej deliberacji	78
3.4. Próba oceny paneli obywatelskich w Gdańsku i ich społecznych skutków	81

Rozdział IV. Budżet obywatelski – powszechne głosowanie nad obywatelskimi propozycjami	85
4.1. Geneza budżetu partycypacyjnego i jego recepcja w Polsce	85
4.2. Ocena prawna i aktywistyczna budżetów obywatelskich w Polsce	89
4.3. Rys historyczny budżetu obywatelskiego w Gdańsku	93
4.4. Szczególny przypadek budżetu obywatelskiego w Gdańsku z 2017 r.	98
4.5. Skutki specjalnego przypadku budżetu obywatelskiego w Gdańsku z 2017 r. i próba jego oceny	103
4.6. Krytyka modelu budżetu obywatelskiego w Polsce i modele alternatywne	108
Rozdział V. Praktycy partycypacji o demokracji lokalnej w Gdańsku	115
5.1. Wprowadzenie metodologiczne	115
5.2. Wypowiedzi respondentów oraz ich interpretacja	121
5.2.1. Geneza instrumentów demokratycznych	121
5.2.2. Najpoważniejszy kryzys instrumentów demokratycznych w Gdańsku	139
5.2.3. Momenty przełomowe dla instytucji demokratycznych w Gdańsku	150
5.2.4. Ewaluacja obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, panelu obywatelskiego i budżetu obywatelskiego	160
5.2.4.1. Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza	160
5.2.4.2. Panel obywatelski	170
5.2.4.3. Budżet obywatelski	193
5.2.5. Ocena instrumentów demokratycznych z perspektywy lat	212
5.2.6. Wnioski i propozycje rozmówców na przyszłość	230
5.3. Analizy wywiadów w kontekście danych zastanych	238
5.3.1. Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza	238
5.3.2. Panel obywatelski	239
5.3.3. Budżet obywatelski	241
5.3.4. Jakość lokalnej demokracji	242

Rozdział VI. Demokracja, ale jaka? Współczesne trendy i możliwe ścieżki rozwoju demokracji na poziomie lokalnym oraz możliwości ich zastosowania w Gdańsku	245
6.1. Socjopolityczne trendy globalne w Polsce i na świecie	246
6.2. Kwestie ekologiczne i klimatyczne w demokracji na przykładzie Ecological Deliberative Democrats i Ecological Authocrats	254
6.3. Model permanentnych <i>mini-publics</i> jako możliwa ścieżka rozwoju demokracji	258
6.4. Demokracja elektroniczna jako możliwy kierunek rozwoju demokracji	266
6.4.1. Elektroniczne systemy weryfikacji wyborczej jako odpowiedź na krytykę demokracji elektronicznej	270
6.4.2. Demokracja elektroniczna w Gdańsku	277
6.4.3. Możliwa droga rozwoju demokracji elektronicznej – Augmented Democracy, czyli demokracja rozszerzona na podstawie danych	278
Rozdział VII. Aktywność obywatelska w Gdańsku w ujęciu teorii pól	285
7.1. Ustrój miejski w Gdańsku jako strategiczne pole działania	289
7.1.1. Początki samorządu terytorialnego w Polsce po 1990 r.	289
7.1.2. Aktorzy w polu ustroju władzy miejskiej w Gdańsku	290
7.1.2.1. Aktorzy polityczni w polu ustroju miasta w Gdańsku	293
7.1.2.2. Grupy stabilizujące pole ustroju władzy miejskiej w Gdańsku	297
7.1.3. Negocjacje pola ustroju miejskiego w Gdańsku	300
7.1.4. Zmiany instrumentów demokratycznych w związku z potencjalnymi zmianami w polu ustroju miejskiego	310
7.1.4.1. Normy partycypacji i deliberacji na poziomie krajowym	310
7.1.4.2. Potencjalne zmiany instytucji demokratycznych w Gdańsku	315

Rozdział VIII. Gdańsk jako demokracja – demokratyczna wiosna czy demokratyczna jesień?	321
8.1. Wnioski dotyczące poszczególnych instrumentów demokratycznych	321
8.2. Instrumenty demokratyczne w Gdańsku a lokalna demokracja	327
Bibliografia	333
Summary	365